

DOMAČE BRANJE

Miguel de Cervantes Saavedra

DON KIHOT

AVTOR IN NJEGOVO DELO

Miguel de Cervantes Saavedra, po rodu Španec, rojen 29.9.1547 v Alcali de Henares, velja za največjega renesančnega pripovednika. Rodil se je v revni družini, ki je imela sedem otrok. Miguel se je šolal v latinskih šolah. V Neaplju (ki je bil tedaj pod špansko oblastjo) je postal vojak in sodeloval pri bitki, v kateri je bil ranjen. V ujetništvu gusarjev je preživel 5 let, saj ga domači niso mogli odkupiti, po prihodu nazaj pa se je vrgel v drame in prozo. Umril je 23.4.1616 (na isti dan kot William Shakespeare).

Pisal je pesništvo, dramatiko in pripovedništvo. Njegova najpomembnejša dela:

- Entremeses,
- Don Kihot,
- Zgledne novele,
- Galateja,
- Persiles,
- Sigismunda...

KRATKA VSEBINA

ROMAN...v času de Cervantesa Saavedre se romanu spremeni pomen, saj ne ubeseduje več junaškega sveta versko-mitološkega izročila, ampak osebno izkušnjo posameznikov. Izraz roman se je pojavil v srednjem veku, ko so z njim poimenovali spise, napisane v romanskem jeziku. Najvišjo raven je roman dosegel v realizmu, v 20. stoletju pa se pojavi moderni

roman. Razvilo se je več vrst romanov: potopisni, družinski, ljubezenski, zgodovinski, satirični, pustolovski...

VITEŠKI ROMAN... je zvrst dvorsko-viteške literature v visokem srednjem veku, nastal pa je v 12. stoletju v Franciji in se nato razširil. Idealiziral je podobo viteštva in njegove življenjske, moralne in socialne ideale, vrednote življenjske sreče, zvestobe ter ponižnosti. Snov in motivi so črpani iz keltskih, antičnih in orientalskih mitov, pripovedk ter pravljic. Prvotno so bili pisani v verzih, v 13. stoletju pa so bili razvezani v prozo.

PARODIJA NA VITEŠKI ROMAN, PARODIČNI ROMAN..Ta vrsta se je pojavila v renesansi, Cervantesov prvotni namen je bil napisati parodijo na priljubljene viteške romane. Na videz je tudi Don Kihot viteški roman, vendar pa posnema resne viteške romane na posmehljiv način.

ZAKAJ JE DON KIHOT PARODIČNI ROMAN? Ker komično, posmehljivo posnema resno književno besedilo.

TRAGIKOMIČNOST...pomeni, da se groza sprevrča v smeh in obratno, temu se najbolj približa glavni junak, saj so njegove želje same po sebi plemenite, a v svetu, kakršen je, izpadejo kot norost. V začetku je poln idealizma, optimizma. Slog je sprva humoren in optimističen, proti koncu pa postaja zmeraj manj komičen; don Kihotove avanture postanejo mučne, popotni videz postane tragičen, zagrenjen. Torej lahko rečemo, da je tragikomičen lik – vitez žalostne podobe.

O DELU

Roman je izšel pod naslovom Veleumni plemič don Kihot iz Manče, in sicer v dveh delih. Prvi leta 1605, drugi leta 1615. celota zgodbe je grajena iz vrste epizod, vmes so razvrščene novele. Osnovni motiv romana je v tesni zvezi s tematiko popotnega vitešva – motiv viteške ljubezni, vitezovo poslanstvo, njegova slava in čast ter hrabrost. Slog romana je renesančen, saj kaže na človekovo samozavest, svobodno izbiranje poti, ponos. V delu najdemo pregovore, citate, pesmi, pisma... Tudi slogovno se prepletajo dialog, retorični govor.

OZNAKA OSEB

DON KIHOT (glavna oseba)

Alonso Kihano je plemič, ki živi v Manči z nečakinjo in gospodinjo. Je obubožan plemič, idealist, ves zagledan v preteklost, v viteške ideale, tako da se v resničnem svetu sploh ne znajde več. Viteške knjige so mu zameglile um in tako misli, da je popotni vitez. Njegova slepa

platonična ljubezen do Dulsineje je plod njegove norosti. Je prava mešanica norosti in bistrumnosti. Kadar se gre za vprašanja popotnega viteštva je pravi norec, sicer pa je celo nadpovprečno inteligenčen. V začetku pripovedi je bolj komičen, a proti koncu postaja vedno manj komičen in vedno bolj tragičen. Njegove avanture so bile bolj tragične kot komične. Je dober po srcu, a popolnoma izgubljen v svojem domišljijem svetu, kjer so vitezi reševali princeske pred brdavi in se bojevali za pravico ter maščevali krivico. V zadnjih dneh življenja se mu vrne zdrava pamet in razsodnost, tako da zasovraži viteške knjige, naredi oporoko in umre kot Alonso Kihano Dobri.

SANČO PANSA (stranska oseba)

Sančo Pansa je don Kihotov sosed, reven kmet, mož in oče dveh otrok. Don Kihotovim obljubam o lastnem otoku ali pa vsaj kraljestvu je hitro verjel, zato je zapustil ženo in otroka. Svojega viteza je na oslu spremljal kot oproda. Opozarjal ga je, da vse, kar vidi, ni nujno resnica, ampak je mnogo le plod njegove domišljije. Skuša ga odvrniti od norih idej in mu dopovedati, da pri svojih »bojih« vedno izpade neumen. Skozi roman osebnostno raste in postaja vedno bolj kritičen do Don Kihota, prebrisan, preračunljiv in zvit. Dogodke in pogovore pogosto komentira s pregovori in izreki.